

بایسته‌های تولید اپلیکیشن‌های همراه در حوزه فرهنگ دینی

هادی دهقان حسام‌پور *

hdehghan@noornet.net

چکیده

اگرچه ذاتاً تلفن‌های هوشمند به عنوان وسیله‌ای برای برقراری ارتباط با سایرین شناخته می‌شوند، اما بدون تردید، این وسیله کوچک و محبوب، در دنیای پیشرفته امروزی، به ابزاری غیرقابل انکار در دنیای فناوری و توسعه خدمات مرتبط با آن تبدیل شده است و نقش بسیار مهم و پُررنگی در زندگی انسان مدرن ایفا می‌نماید.

تلفن‌های هوشمند، به دلیل ویژگی‌ها و قابلیت‌های منحصر به فردی که نسبت به سایر ابزارهای فناوری دارند و همچنین با توجه به امکانات جذاب و متنوعی که در اختیار کاربران قرار می‌دهند، توانسته‌اند به یک دستیار و همدم مجازی برای انجام تمامی فعالیت‌های روزمره افراد جامعه تبدیل شده، انقلابی عظیم در عرصه فناوری اطلاعات و ارتباطات به وجود آورند.

این مهم در کنار ظرفیت‌های عظیم و رو به توسعه تلفن‌های هوشمند، سبب شده است که این وسیله کوچک و قابل حمل، با حفظ کارکرد ارتباطی خود، به یک ظرفیت عظیم کامپیوتری تبدیل شده و با به چالش کشاندن تولیدکنندگان محصولات نرم‌افزاری، ضرورت بازنگری در شیوه‌های تولید و عرضه اطلاعات، متناسب با خواست و ذائقه مخاطب و همگام با تکنولوژی‌ها نوین را صدچندان نماید.

در این مقاله، سعی شده است با بیان اهمیت جایگاه تلفن‌های هوشمند و نقش فعال و بسزای آنها در فضای زندگی امروزی، به ضرورت بهره‌گیری از ظرفیت‌های این وسیله مهم و فراگیر، در خصوص آگاهی‌بخشی و افزایش سطح فرهنگ و معلومات افراد جامعه، و همچنین بیان راهکارها و عوامل تأثیرگذار برای موفقیت در این عرصه پرداخته شود.

کلیدواژگان: تلفن هوشمند، تلفن همراه، اسمارت‌فون، اپلیکیشن دینی، برنامه‌های موبایلی، فرهنگ دینی.

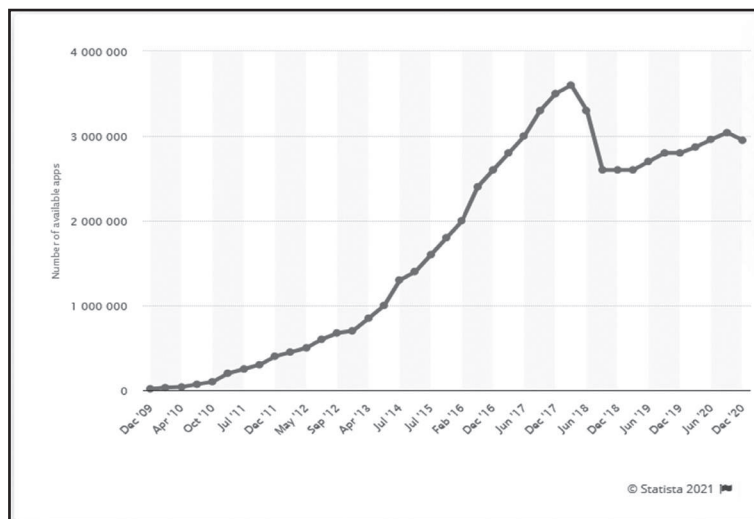
* کارشناس فرهنگ دینی و تبلیغ مرکز نور

درآمد

امروزه با رشد سریع تکنولوژی و ابزارهای مرتبط با آن، با انبوهی از امکانات فناورانه مواجه هستیم که به انسان در بهبود کیفیت زندگی کمک کرده و زمینه را برای سرعت بخشیدن به انجام کارهای روزمره به بهترین شکل ممکن فراهم می‌نمایند.

تا قبل از پیشرفت چشمگیر گوشی‌های هوشمند در عرصه نرم‌افزاری و سخت‌افزاری، بیشتر نیازهای ارتباطی افراد جامعه در حوزه‌های مختلف، از طریق برنامه‌های موجود در رایانه‌های شخصی برطرف می‌گردید؛ اما در یک اتفاق غیرمنتظره، تلفن‌های هوشمند به عنوان یک پدیده نوظهور و فراگیر در حوزه فناوری و ارتباطات، توانستند با بهره‌گیری از امکانات و ویژگی‌های متنوع و منحصر به فرد خود، با سرعت غیرقابل وصفی ذائقه کاربران را دگرگون کرده و با ایجاد تغییرات گسترده در سبک زندگی و روابط اجتماعی افراد جامعه، جایگاه برجسته و غیرقابل اجتنابی را در فعالیتهای روزمره به خود اختصاص دهند.

این پدیده نوظهور، هم‌زمان با رشد و توسعه روزافزون خود، به سرعت نرم‌افزارهای کاربردی بسیاری را نیز به بازار عرضه نمود و با ورود به تمامی عرصه‌ها و فعالیتهای روزمره زندگی بشر، باعث شد که تولید و عرضه برنامه‌های مبتنی بر تلفن‌های همراه، نسبت به سایر محصولات فناوری، گسترش چشمگیری پیدا نموده، کاربری گسترده‌ای را در جامعه ایجاد نمایند و بسیاری از پیشگامان حوزه نرم‌افزاری و سخت‌افزاری رایانه‌های شخصی را با چالش اساسی روبه‌رو کنند؛ به طوری که بر اساس آمار جهانی ارائه‌شده توسط پایگاه Statista، تعداد برنامه‌های عرضه‌شده در گوگل پلی از ۱۶۰۰۰ اپلیکیشن در دسامبر سال ۲۰۰۹ میلادی، به حدود ۳ میلیون اپلیکیشن در پایان سال ۲۰۲۰ رسیده است. (۱)

تصویر شماره ۱: تعداد اپلیکیشن‌های عرضه‌شده در فروشگاه گوگل پلی، از Dec 2020-Dec 2009

تاریخچه تلفن همراه

ایده ساخت تلفن همراه، برای اولین بار در سال ۱۹۷۳ میلادی به ذهن دکتر مارتین کوپر (Mar-tin Cooper)، کارمند کمپانی موتورولا در نیویورک رسید. طول این گوشی بی‌سیم که حدود یک کیلوگرم وزن داشت، تقریباً ۳۰ سانتی‌متر بود و شارژ کردن آن، به حدود ۱۰ ساعت زمان نیاز داشت و بعد از گذشت ۲۰ دقیقه از استفاده، باید دوباره به منبع تغذیه متصل می‌شد.

تصویر شماره ۲

در ادامه مسیر تکامل تلفن همراه، در سال ۱۹۸۳ میلادی، کمپانی موتورولا با خرید ایده آقای کوپر، اقدام به تولید یک تلفن همراه به طول تقریبی ۳۰ سانتی‌متر و عرضه آن در سراسر جهان نمود.

اگرچه تلفن‌های همراه اولیه تنها قابلیت برقراری تماس‌های صوتی را داشتند و امکان ارسال داده‌های دیجیتالی و متنی در آنها وجود نداشت، اما به مرور و با گسترش تکنولوژی در صنعت تلفن همراه، و همچنین راه‌اندازی سامانه جهانی ارتباطات سیار (GSM) توسط کمپانی اوربیتال (Orbital) در سال ۱۹۹۱ و بهره‌برداری از شبکه سلولی نسل دو (2G) که از سیگنال‌های رادیویی دیجیتال استفاده می‌کرد، به تدریج روش‌های برقراری ارتباط بین مردم تغییر کرد و با فراهم شدن زمینه ارسال پیام‌های متنی، پیام‌های تصویری و پیام‌های چندرسانه‌ای (MMS)، تحولی بزرگ در فناوری و هنجارهای اجتماعی شکل گرفت.

به تدریج و با کاهش قیمت تلفن‌های همراه

مطالعات انجام گرفته در خصوص تأثیر فناوری‌های مختلف در یک دهه گذشته نشان می‌دهد که هیچ کدام از فناوری‌های نوین به اندازه تلفن‌های هوشمند زندگی انسان را متحول نکرده‌اند و آنها را به خود وابسته ننموده‌اند؛ تا آنجا که برخی از افراد، آن چنان به این ابزار نوین وابسته شده‌اند که برای انجام کارهای روزمره خود، از چندین گوشی هوشمند استفاده می‌نمایند و بدون آنها عملاً امکان انجام بسیاری از فعالیت‌های روزانه آنان، دچار اختلال خواهد شد

و افزوده شدن قابلیت‌ها و امکانات جذاب به این کالا، استفاده از این وسیله ارتباطی که به دلیل قیمت گزاف آن، تنها توسط تجار و بازرگانان مورد استفاده قرار می‌گرفت، عمومی‌تر شد و در سال ۱۹۹۴ میلادی نخستین تلفن همراه هوشمند تاریخ که دارای صفحه‌نمایش تمام‌لمسی و قابلیت استفاده از اپلیکیشن بود، به بازار عرضه گردید.

در ادامه و با افزایش تقاضا برای تلفن همراه در نقاط مختلف جهان، شرکت‌های بزرگ تولیدکننده گوشی‌های همراه در رقابت با یکدیگر، به دستاوردهای فناورانه‌ای دست یافتند که تولید نخستین نمونه تجاری تلفن همراه دوربین‌دار در سال ۲۰۰۰ میلادی توسط شرکت شارپ ژاپن، یکی از مهم‌ترین آنها به شمار می‌رود.

در آن زمان، تلفن همراه شرکت شارپ صرفاً در بازار ژاپن عرضه گردیده بود؛ اما به دلیل استقبال گسترده کاربران برای عکاسی با تلفن‌های همراه، این قابلیت به‌مرور گسترش پیدا کرد و به جزئی جدایی‌ناپذیر از تلفن‌های همراه تبدیل شد و با اضافه‌شدن دوربین جلو به تلفن‌های همراه، علاوه بر عکاسی، زمینه برقراری کنفرانس‌های ویدئویی توسط این وسیله کوچک نیز فراهم گردید.

در ادامه و با راه‌اندازی نسل سوم شبکه تلفن همراه (3G) در سال ۲۰۰۱ میلادی، سرعت دریافت اطلاعات در تلفن‌های همراه به شکل قابل توجهی افزایش یافت و به دو مگابایت بر ثانیه رسید که به لطف آن، سرعت انتقال داده‌ها در مقایسه با نسل دوم، ۱۰ برابر گردید.

اما روند هوشمند شدن تلفن‌های همراه در سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۰ میلادی و با ارائه خدمات نسل چهارم شبکه تلفن همراه (4G) که سرعت انتقال اطلاعات در آن پنج برابر بیشتر از نسل سوم بود، سرعت بیشتری گرفت و با عرضه گسترده گوشی‌هایی که دارای صفحه‌نمایش لمسی خازنی بودند و همچنین قابلیت استفاده گسترده از اپلیکیشن‌های موبایلی را داشتند، تلفن‌های همراه به رایانه‌ای کوچک در جیب افراد جامعه تبدیل گردیدند.

از سال ۲۰۱۱ به بعد و با گسترش تکنولوژی‌های صنعت تلفن همراه، تلفن‌های هوشمند محبوبیت بیشتری پیدا کردند و به همراه همیشگی انسان مدرن تبدیل شدند و با اضافه شدن قابلیت‌هایی از قبیل: تشخیص گفتار، دوربین‌های چندگانه، تشخیص چهره، اسکن اثر انگشت، سنسور تشخیص ضربان قلب، نمایشگرهای تاشو، واقعیت افزوده (AR)، بهره‌گیری از فناوری‌های جدید ذخیره‌سازی انرژی و استفاده از نسل پنجم شبکه تلفن همراه (5G) که سرعت انتقال اطلاعات در آن ده برابر سریع‌تر از نسل چهارم می‌باشد، نقش محوری‌تری را در زندگی بشر ایفا کردند.

بدیهی است که این، پایان مسیر تکامل تلفن‌های همراه نیست و پیش‌بینی می‌شود با توجه رشد فزاینده و غیرقابل وصف این صنعت و ظهور نوآوری‌های نوبه‌نو در آن، تلفن‌های هوشمند تا سال‌ها همچنان قهرمان بالامنزاع در حوزه فناوری باشند و محبوبیت آنها بسیار بیشتر از گذشته و با سرعت بیشتری فزونی یابد.

ضریب نفوذ تلفن‌های هوشمند

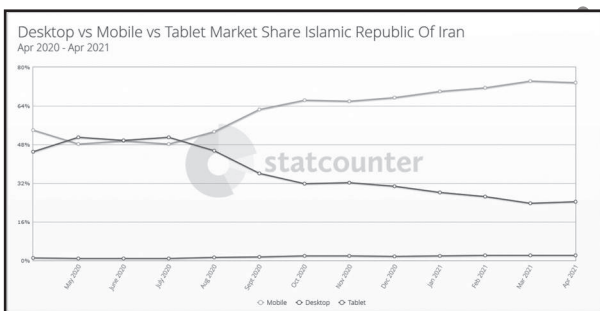
اگرچه باورش کمی سخت می‌باشد، ولی در عصر کنونی، تلفن‌های هوشمند به یکی از ضرورت‌های زندگی جدید تبدیل شده‌اند؛ به‌نحوی که تصور کار، زندگی، ارتباطات و تعامل بدون آنها برای بسیاری دشوار به نظر می‌رسد.

مطالعات انجام گرفته در خصوص تأثیر فناوری‌های

کشور ایران نیز از این قاعده مستثنا نبوده است و بر اساس آمار ارائه شده توسط مؤسسه تبادل گوشی BankMyCell، در سال ۲۰۲۱ از کل جمعیت ۸۲٫۸ میلیون نفری ایران، ۴۵٫۴ میلیون نفر از ایرانی‌ها از گوشی‌های هوشمند استفاده می‌کنند که معادل ۵۴٫۸ درصد از کل جمعیت کشور می‌باشد. طبق این آمار، کشور ایران، بعد از کشورهای: ژاپن، آلمان، مکزیک، انگلیس و فرانسه، در رتبه ۱۲ رنکینگ جهانی استفاده از گوشی‌های هوشمند قرار دارد. (۳)

RANK	COUNTRY/MARKET	TOTAL POPULATION	SMARTPHONE USERS	SMARTPHONE PENETRATION
1	China	142B	851M	59.9%
2	India	137B	346M	25.3%
3	United States	329M	260M	79.1%
4	Brazil	212M	96.9M	45.6%
5	Russian Federation	144M	95.4M	66.3%
6	Indonesia	270M	83.9M	31.1%
7	Japan	127M	72.6M	57.2%
8	Germany	82.4M	65.9M	79.9%
9	Mexico	132M	65.6M	49.5%
10	United Kingdom	67.0M	55.5M	82.9%
11	France	65.5M	50.7M	77.5%
12	Iran	82.8M	45.4M	54.8%
13	Turkey	83.0M	44.8M	54.0%
14	Vietnam	97.4M	43.7M	44.9%
15	Philippines	108M	36.3M	33.6%

تصویر شماره ۴: جایگاه ایران در میزان استفاده از تلفن‌های هوشمند در سراسر جهان همچنین، بر اساس آخرین آمار ارائه شده توسط پایگاه statcounter، آمار استفاده ایرانی‌ها از تلفن‌های هوشمند در مقایسه با استفاده از ابزارهای رومیزی و تبلت، رشد بسیار چشمگیری پیدا کرده است و از رقم ۰٫۸۶ درصد در ابتدای سال ۲۰۰۹، به رقم ۷۳٫۵۲ درصد تا پایان آوریل ۲۰۲۱ رسیده است. (۴) (تصویر شماره ۵)

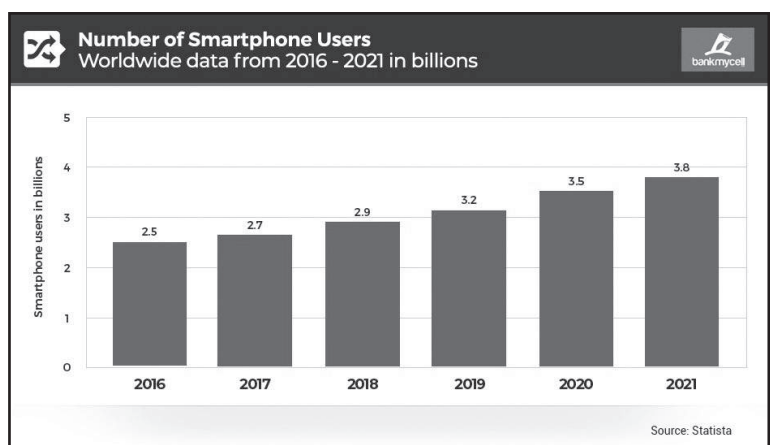
تصویر شماره ۵: مقایسه میزان استفاده از تلفن همراه، تبلت و رایانه در میان کاربران ایرانی، از May 2020-Apr 2021

مختلف در یک دهه گذشته نشان می‌دهد که هیچ‌کدام از فناوری‌های نوین به اندازه تلفن‌های هوشمند زندگی انسان را متحول نکرده‌اند و آنها را به خود وابسته نموده‌اند؛ تا آنجا که برخی از افراد، آن‌چنان به این ابزار نوین وابسته شده‌اند که برای انجام کارهای روزمره خود، از چندین گوشی هوشمند استفاده می‌نمایند و بدون آنها عملاً امکان انجام بسیاری از فعالیت‌های روزانه آنان، دچار اختلال خواهد شد؛ فعالیت‌هایی که حوزه‌های مختلفی از قبیل: آموزش، اطلاع‌رسانی، مطالعه، سرگرمی، امور بانکی، خرید و فروش، فعالیت‌های اداری مرسوم و درخواست خدمات را شامل می‌شود.

بر اساس اطلاعات منتشر شده در پایگاه مؤسسه تبادل گوشی BankMyCell، تعداد کل افرادی که در سال ۲۰۲۱ از تلفن همراه استفاده می‌کنند، برابر با ۵٫۲۸ میلیارد نفر می‌باشد که معادل ۶۷٫۰۳ درصد از کل جمعیت جهان می‌باشد و پیش‌بینی می‌شود که این عدد در سال ۲۰۲۳، به ۷٫۳۳ میلیارد نفر برسد.

با توجه به آمار ارائه شده توسط این مؤسسه، تعداد کل کاربران استفاده‌کننده از تلفن‌های همراه هوشمند و نیمه‌هوشمند در سال ۲۰۲۱، برابر با ۴٫۸۸ میلیارد نفر می‌باشد که سهم استفاده از گوشی‌های هوشمند، برابر با ۳٫۸ میلیارد نفر است که این عدد، از نفوذ ۴۸٫۳۳ درصدی استفاده از گوشی‌های هوشمند در بین کاربران (تا زمان تنظیم این مقاله) خبر می‌دهد.

بر اساس اطلاعات منتشر شده در این پایگاه، در حال حاضر، نزدیک به نیمی از کل جمعیت جهان از گوشی‌های هوشمند استفاده می‌کنند که پیش‌بینی می‌شود این عدد در سال ۲۰۲۳، به ۴٫۳ میلیارد مشترک افزایش پیدا کند؛ این در حالی است که تعداد کل گوشی‌های هوشمند در سال ۲۰۱۶، معادل ۲٫۵ میلیارد گوشی بوده است و میزان استفاده از گوشی‌های هوشمند از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۱، رشد ۴۰ درصدی را تجربه کرده است که این امر، نمایانگر ضریب نفوذ فزاینده گوشی‌های هوشمند در سراسر دنیا می‌باشد. (۲)

تصویر شماره ۳: تعداد کاربران تلفن‌های هوشمند در سراسر جهان، از سال ۲۰۱۶ - ۲۰۲۱ میلادی

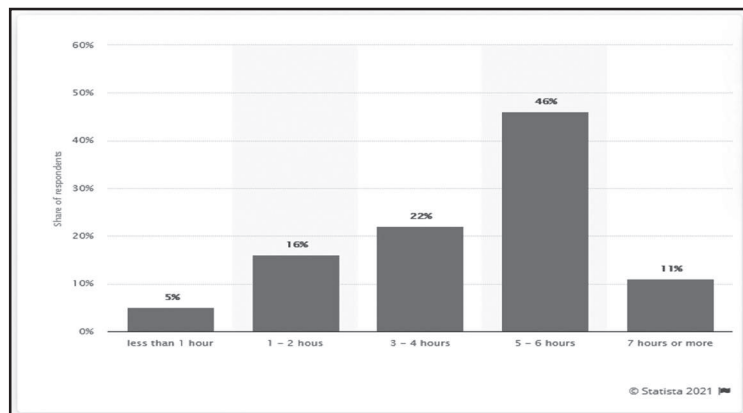
میزان استفاده از اپلیکیشن‌های تلفن همراه

تلفن‌های هوشمند برای پاسخگویی به نیازها و درخواست‌های کاربران، مانند هر ابزار دیجیتال دیگری، نیازمند نرم‌افزارها و برنامه‌های کاربردی متنوع و مختلفی هستند که در بازار نرم‌افزارهای تلفن همراه، از آنها با واژه «اپلیکیشن» یا به طور مختصر، App یاد می‌شود. در واقع، منظور از اپلیکیشن تلفن همراه، برنامه‌ای می‌باشد که ارتباط مستقیم با پردازنده‌های سیستم عامل تلفن همراه برقرار کرده، مستقیماً درخواست‌های کاربران را انجام می‌دهد.

اگرچه در سال‌های نه‌چندان دور و تا پیش از پیشرفت چشمگیر گوشی‌های هوشمند و فراگیری آنها، بیشتر نیازهای مرتبط با فناوری از طریق به کارگیری نرم‌افزارهای موجود در رایانه‌های شخصی برآورده می‌شد، اما به مرور و با رشد و توسعه روزافزون تلفن‌های هوشمند، به‌ویژه در یک دهه اخیر، به سرعت نرم‌افزارهای تلفن همراه جایگزین برنامه‌های موجود در رایانه‌های شخصی شدند و استقبال فراوان کاربران از این برنامه‌ها باعث کم‌رونق شدن استفاده از سایر نرم‌افزارهای برنامه‌نویسی شده برای رایانه‌ها گردید و تا حد فراوانی، بازار کامپیوترهای شخصی تحت‌الشعاع این وسیله کوچک و کارا قرار گرفت؛ تا آنجا که این روزها، کمتر کسی از نسل نوجوان و جوان و حتی میان‌سال را می‌توان پیدا کرد که از اپلیکیشن‌های ارائه‌شده در گوشی‌های هوشمند استفاده نکند و به آن وابستگی پیدا نکرده باشد.

طبق نظرسنجی انجام‌گرفته توسط پایگاه statista در فوریه ۲۰۲۱، از میان استفاده‌کنندگان تلفن‌های هوشمند در آمریکا، ۴۶٪ اظهار داشته‌اند که به طور متوسط، روزانه پنج تا شش ساعت از تلفن هوشمند خود استفاده می‌کنند و ۲۲ درصد نیز گفته‌اند که روزانه به طور متوسط، سه تا چهار ساعت از وقت خود را صرف استفاده از تلفن‌های هوشمند می‌نمایند.

بر اساس آمار ارائه‌شده در این پایگاه، ۱۱٪ درصد از کاربران آمریکایی، بیش از هفت ساعت، و تنها پنج درصد از کاربران کمتر از یک ساعت از وقت خود را در تلفن‌های هوشمند سپری می‌کنند. (۵)

تصویر شماره ۶: میانگین زمان استفاده از تلفن هوشمند در آمریکا:

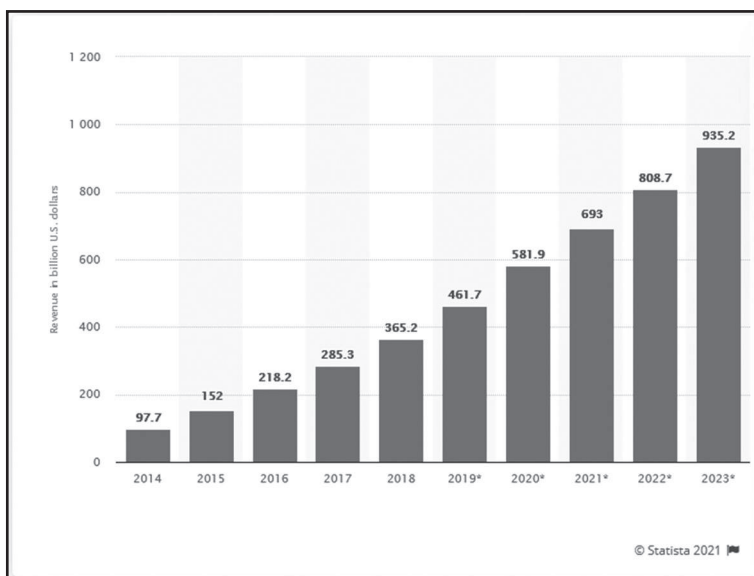
Feb 2021

تلفن‌های هوشمند برای پاسخگویی به نیازها و درخواست‌های کاربران، مانند هر ابزار دیجیتال دیگری، نیازمند نرم‌افزارها و برنامه‌های کاربردی متنوع و مختلفی هستند که در بازار نرم‌افزارهای تلفن همراه، از آنها با واژه «اپلیکیشن» یا به طور مختصر، ppa یاد می‌شود. در واقع، منظور از اپلیکیشن تلفن همراه، برنامه‌ای می‌باشد که ارتباط مستقیم با پردازنده‌های سیستم عامل تلفن همراه برقرار کرده، مستقیماً درخواست‌های کاربران را انجام می‌دهد.

علاوه بر این، مطالعات نشان می‌دهد که ۱۰٪ افراد استفاده‌کننده از تلفن‌های همراه، هر چهار دقیقه یک‌بار، تلفن‌های خود را چک می‌کنند و ۸۸٪ میزان استفاده از تلفن‌های همراه نیز صرف استفاده از اپلیکیشن‌های مختلف می‌شود.

همچنین، آمار انتشاریافته توسط پایگاه statista نشان می‌دهد که میزان درآمد ناشران برنامه‌های تلفن همراه در سراسر جهان، از ۹۷,۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۴، به ۵۸۱,۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۰ رسیده است و پیش‌بینی می‌شود این رقم، در سال ۲۰۲۳ به رقم ۹۳۵,۲ میلیارد دلار برسد.

که این امر، نشان‌دهنده رونق بازار برنامه‌های مبتنی بر تلفن همراه و رشد فزاینده استفاده از آنها در میان کاربران می‌باشد. (۶) (تصویر شماره ۷)

تصویر شماره ۷: میزان درآمد ناشران اپلیکیشن‌های تلفن همراه

نور، جامع‌الاحادیث همراه، نهج البلاغه همراه، برگزیده تفسیر نمونه و مناسک همراه در کنار سایر محصولات برخط و برون‌خط خود نموده است؛ اما نظر به افزایش گسترده استفاده کاربران از تلفن‌های هوشمند، ضروری است این مرکز در راستای دسترسی مخاطبان به منابع غنی علوم اسلامی، و همچنین تأمین نیازهای گسترده و متنوع آنها، تولید اپلیکیشن‌های مبتنی بر تلفن‌های همراه در حوزه علوم اسلامی و انسانی را به صورت ویژه در دستور کار قرار دهد.

اصول موفقیت اپلیکیشن‌های تلفن همراه

همان‌گونه که پیش‌تر گفته شد، گسترش نفوذ تلفن‌های هوشمند در تمامی شئون زندگی اجتماعی و سهولت استفاده از آنها در مقایسه با سایر محصولات فناوری، باعث محبوبیت روزافزون اپلیکیشن‌های مبتنی بر تلفن‌های همراه و استفاده گسترده از آنها در مقایسه با سایر محصولات نرم‌افزاری شده است.

این مسئله، باعث شده است که بسیاری از مراکز و فعالان فرهنگی، با تمرکز و سرمایه‌گذاری روی پُرکاربردترین وسیله‌ای که در تمام لحظات در دسترس افراد می‌باشد، در راستای استفاده از ظرفیت‌های تلفن‌های هوشمند و پاسخگویی به نیاز مخاطبان خود، اقدام به تولید و عرضه اپلیکیشن‌های تلفن همراه نمایند؛ اما همواره باید به این نکته توجه داشت که اگرچه اپلیکیشن‌های تلفن همراه به صورت بالقوه و به عنوان یک راهکار نوین و در حال گسترش، می‌توانند نقش بسزایی در اطلاع‌رسانی و افزایش سطح فرهنگ افراد جامعه داشته باشند و دسترسی راحت‌تر و سریع‌تری را برای مخاطبان فراهم نمایند، ولی عوامل گوناگونی در راستای موفقیت آنها نقش دارند که در ادامه به مهم‌ترین آنها اشاره می‌شود.

یکم: مخاطب‌شناسی

همواره پیش از تولید هر برنامه‌ای، شناسایی ذائقه و نیاز مخاطب، از اهمیت بالایی برخوردار است؛

ضرورت تولید اپلیکیشن‌های تلفن همراه

رشد فزاینده استفاده از حامل‌های همراه در میان عموم افراد جامعه و برتری استفاده از آنها در مقایسه با سایر ابزارهای فناورانه، باعث سردرگمی بسیاری از مراکز فعال در حوزه تولید محصولات نرم‌افزاری در خصوص پاسخگویی به مطالبات جدید کاربران شده است؛ چراکه این مراکز تا پیش‌ازاین، بخش اعظمی از سرمایه‌گذاری فنی‌شان را روی طراحی و تولید برنامه‌های قابل اجرا روی سایر بسترهای فناوری از قبیل سیستم‌عامل ویندوز، متمرکز نموده بودند و از این‌رو، لازم بود برای حفظ جایگاه خود و برآورده کردن نیاز مخاطبان‌شان، اقدام به تغییر سیاست‌ها و برنامه‌های از پیش تعریف‌شده نمایند.

در این میان، با توجه به مطالبات و نیازهای گسترده مخاطبان و همچنین خلاف گسترده در حوزه تولید و انتشار محصولات فاخر فرهنگی مبتنی بر تلفن همراه، ضرورت حضور جدی مراکز فرهنگی فعال و پیشگام در حوزه فناوری و اهتمام جدی آنها در جهت سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی وسیع برای به خدمت گرفتن این فرصت به وجود آمده و تولید محصولات فرهنگی قابل‌استفاده در حامل‌های همراه، بیش از پیش احساس می‌شود.

به عنوان نمونه، مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور)، از جمله مراکز علمی معتبر و همچنین یکی از اصلی‌ترین پیشگامان تولید محصولات نوین کامپیوتری در زمینه علوم اسلامی و انسانی است که در سال‌های اخیر با هدف پاسخگویی به نیازهای مخاطبان خود، اقدام به ارائه آثار و متون اسلامی در قالب نسخه اندروید و تولید محصولات متنوعی از قبیل نرم‌افزار: کتاب‌خوان همراه

**همواره باید به این نکته توجه داشت
که اگرچه اپلیکیشن‌های تلفن همراه به
صورت بالقوه و به عنوان یک راهکار نوین
و در حال گسترش، می‌توانند نقش بسزایی
در اطلاع‌رسانی و افزایش سطح فرهنگ
افراد جامعه داشته باشند و دسترسی
راحت‌تر و سریع‌تری را برای مخاطبان
فراهم نمایند، ولی عوامل گوناگونی در
راستای موفقیت آنها نقش دارند**

چراکه هدف اصلی از تولید هر محصولی، برآورده کردن خواسته و نیاز مخاطب می‌باشد؛ البته بین ذایقه و نیاز مخاطب، تفاوت وجود دارد؛ ذائقه مخاطب، در واقع، کشش و اشتیاقی است که مخاطب به برنامه یا برنامه‌هایی خاص دارد؛ اما نیاز مخاطب، از فقدان یا نقصان برنامه‌ای مشخص نشئت می‌گیرد. از این رو، ممکن است میان نیاز و ذایقه مخاطب، همگرایی وجود نداشته باشد و حتی گاهی از هم متمایز نیز باشند.

بنابراین، با توجه به اینکه مخاطب، انگیزه اصلی ایجاد هر برنامه‌ای می‌باشد، لازم است تولیدکنندگان محصولات مبتنی بر تلفن همراه، قبل از هر چیز، به شناخت ویژگی‌ها و نیازهای مخاطبان هدف بپردازند که با توجه به فراوانی آنها از جهات مختلف، می‌توان این شناخت را در دو قلمرو کلی تقسیم‌بندی نمود:

الف. هویت‌شناسی مخاطب

شاید به جرئت بتوان گفت، نخستین گام در راستای تولید هر برنامه‌ای، شناسایی هویت مخاطب و تمرکز روی ویژگی‌های رفتاری او، اعم از مشخصه‌های فردی، پس‌زمینه و محیط اجتماعی و همچنین سلیقه‌ها و علایق او باشد؛ البته شایان ذکر است که هیچ‌گاه نمی‌توان استفاده از برنامه‌های تولیدی را به مخاطبان خاصی محدود نمود و در این بین، ممکن است مخاطبان غیرهدف نیز از برنامه تولیدشده استفاده کنند.

ب. خواسته‌ها و نیازهای مخاطب

با توجه به اینکه انگیزه و محرک اصلی تولید هر برنامه‌ای، از خواسته‌ها و نیاز مخاطبان نشئت گرفته، شناسایی و تحلیل دقیق این مسئله و تلاش در جهت برآورده کردن آن، از اهمیت بالایی در موفقیت و استقبال از محصول نهایی برخوردار است.

دوم: محتوایشناسی

همواره محتوایی که در قالب یک برنامه به مخاطب ارائه می‌گردد، از مهم‌ترین و اصلی‌ترین اهداف یک محصول به شمار می‌رود؛ به گونه‌ای که دیگر اجزای برنامه، به محتوای عرضه‌شده وابسته بوده و تمامی فرایندهای تولید برنامه از قبیل: طراحی، برنامه‌نویسی، گرافیک و ساختار، در راستای عرضه صحیح و هدفمند آن محتوا شکل می‌گیرند.

از طرفی دیگر، به دلیل وجود برخی از محدودیت‌ها در حامل‌های همراه نسبت به سایر بسترهای عرضه اطلاعات، محتوای عرضه‌شده در برنامه‌های مبتنی بر تلفن همراه، باید به نحوی باشد که این نوع از محدودیت‌ها را پوشش دهد. بنابراین، لازم است در محتوای مورد استفاده، استانداردهایی از قبیل: کوتاه و کم‌حجم بودن، جذاب بودن و به‌روز بودن رعایت گردد تا محصول نهایی، مورد اقبال مخاطب واقع شود.

سوم: سیاست‌ها و راهبردها

به همان اندازه که ارائه محتوای جذاب نقش مهمی در موفقیت یک اپلیکیشن دارد و اثری ماندگار بر ذهن مخاطب می‌گذارد، ترسیم اهداف و سیاست‌های محتوایی و پایبندی اصولی به آنها، در راستای حرکت در مسیر صحیح، از اهمیت بسیاری برخوردار می‌باشد.

به عنوان نمونه، برخی از اهدافی که در تولید یک اپلیکیشن فرهنگی می‌توانند مدنظر قرار گیرند، عبارت‌اند از:

* تبیین و ارائه الگوهای مطلوب حیات طیبه فردی - اجتماعی بر پایه معارف و آموزه‌های قرآن، پیامبر اعظم (صلی‌الله علیه وآله) و اهل بیت (علیهم‌السلام)؛

* ترویج معارف دینی و اقامه احکام الهی، فرهنگ نماز، مهدویت، انتظار، اتحاد، جهاد، ایثار و شهادت و ...؛

در ادامه، به معرفی نمونه‌هایی از اپلیکیشن‌های موفق می‌پردازیم.

* قرآن صوتی حبل‌المتین

«قرآن صوتی حبل‌المتین» که توسط شرکت «موج همراه» تولید شده است، یک قرآن صوتی جامع و کامل برای استفاده در سیستم‌عامل اندروید است که با توجه به رابط کاربری بسیار ساده و کاربردی که دارد، توانسته بیش از یک میلیون نصب فعال را از طریق کافه بازار نصیب خود نماید.

این برنامه که در زمره بهترین اپلیکیشن‌های قرآنی موجود می‌باشد، هم از لحاظ صوتی و هم از لحاظ تصویری و تفسیری، از بایگانی بسیار کامل و جامعی برخوردار است و توانسته است با قابلیت‌ها و امکانات برجسته‌ای از قبیل: عرضه ترتیل با صدای برترین قاریان دنیا، ارائه ترجمه قرآن به چندین زبان زنده دنیا، ارائه ترجمه و تفسیر گویا و بهره‌مندی از قلم هوشمند قرآنی،

* نشر و تقویت اخلاق اسلامی و فضایل انسانی با رویکرد خانواده از طریق ارائه الگوهای صحیح مانند: فرهنگ کار، ازدواج، تواضع، احترام به والدین، آینده‌نگری، عدالت‌طلبی، قانون‌گرایی، مسئولیت‌پذیری و ...؛

* ارائه مؤلفه‌های هویت ملی - اسلامی از طریق الگوسازی از شخصیت‌های محبوب مذهبی و ملی؛

* شناخت و تعمیق فرهنگ ایرانی و اسلامی و نشر ارزش‌های انقلاب اسلامی بر پایه مکتب فکری و سیاسی امام راحل و رهبر معظم انقلاب اسلامی و رفع شبهات در این زمینه؛

* نقد و روشنگری مکاتب الحادی و انحرافی در عرصه‌های: فرهنگی، هنری، اجتماعی و مبارزه جدی با خرافات و موهومات؛

* بررسی مشکلات و نیازهای فرهنگی جامعه و ایجاد بسترهای مناسب برای پاسخگویی به مسائل و مشکلات آنها؛

* افزایش سطح آگاهی و اطلاعات جوانان در ابعاد گوناگون: سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و هنری و جهت‌دهی و کمک به گذران اوقات فراغت آنان.

چهارم: بایسته‌های طراحی و ساختار و نما

همواره در راستای سهولت در دسترسی مخاطبان به بخش‌های مختلف یک برنامه، بهره‌گیری از گرافیک زیبا، جذاب، ساده و متناسب با سلیقه کاربران و همچنین استفاده از رابط کاربری کارآمد و هماهنگ با سیستم‌عامل هدف، اهمیت بسیار بالایی دارد؛ اما به علت وجود ویژگی‌ها و امکانات منحصر به فرد حامل‌های همراه در مقایسه با دیگر ابزارهای فناوری، این مسئله از اهمیت بیشتری برخوردار است و عدم توجه به آن، باعث خستگی و دل‌زدگی کاربران و عدم استقبال آنها از محصول نهایی می‌گردد.

نمونه‌هایی از اپلیکیشن‌های موفق

در دوره‌ای قرار داریم که تمام عرصه‌های زندگی انسان تحت تأثیر فناوری‌های نوین قرار گرفته است و به جرئت می‌توان گفت که دیگر چیزی وجود ندارد که ذره‌ای از فناوری‌های جدید را به خودش نگرفته باشد.

تأمین نیازهای دینی و فرهنگی جامعه نیز از این تغییرات مستثنا نبوده و با فراگیر شدن استفاده از گوشی‌های هوشمند در میان طیف وسیعی از افراد جامعه، برنامه‌های فراوانی با هدف پاسخگویی به نیازهای متنوع فرهنگی و دینی مخاطبان تولید و عرضه شده است که در بین آنها، برخی دارای شاخصه‌های ویژه‌ای هستند و گاهی مورد استقبال گسترده کاربران نیز قرار گرفته‌اند که شاید بتوان مهم‌ترین علت آن را در نیازسنجی صحیح و ارائه محتوای مناسب، و همچنین بهره‌گیری از محیط کاربری حرفه‌ای جست‌وجو کرد.

خود را از سایر برنامه‌های مشابه متمایز سازد.

* نهج البلاغه همراه

کتاب شریف «نهج البلاغه»، گنجینه‌ای بزرگ از معارف اسلامی است که به جهت ارائه سخنان و نامه‌های امام اول شیعیان، از اهمیت و رواج فوق‌العاده‌ای در میان مسلمانان برخوردار است.

اپلیکیشن «نهج البلاغه همراه» که توسط «مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور)» تهیه و تولید شده است، نسخه مبتنی بر تلفن همراه کتاب شریف «نهج البلاغه» است که برای استفاده در تلفن‌های همراه با سیستم عامل اندروید تهیه شده است.

در این برنامه، علاوه بر عرضه ۵ نسخه معتبر از «نهج البلاغه»، متن ۳۰ ترجمه و ۱۱ شرح نگاشته شده بر آن، و همچنین موضوعات مرتبط با فرازهای این کتاب شریف نیز ارائه گردیده است.

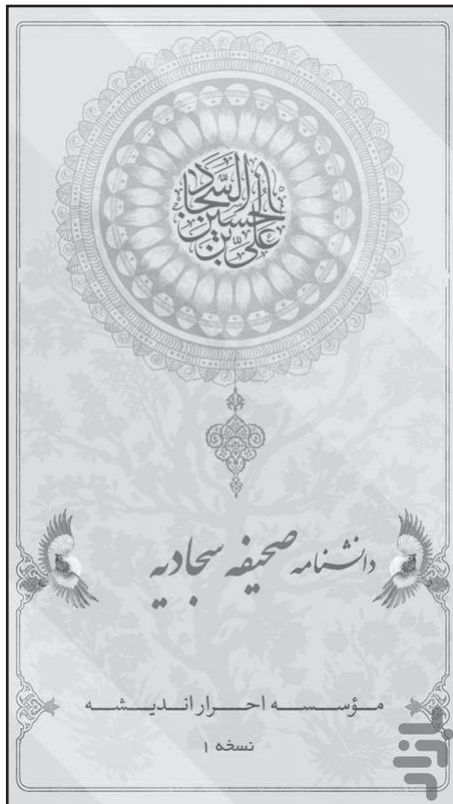
* دانشنامه صحیفه سجادیه

کتاب شریف «صحیفه سجادیه» دربردارنده ۵۴ دعای پُر معنا و زیبا از امام سجاده (ع) می‌باشد و پس از «قرآن کریم» و کتاب شریف «نهج البلاغه»، مهم‌ترین میراث مکتوب شیعه به شمار می‌آید.

اپلیکیشن اندرویدی «دانشنامه صحیفه سجادیه» که توسط «مؤسسه احرار اندیشه» تهیه و تولید شده، مشتمل بر متن کامل ادعیه کتاب شریف «صحیفه سجادیه» به همراه ۳۳ ترجمه و ۲۴ شرح به زبان‌های عربی و فارسی، با قابلیت مشاهده ترجمه و شرح ادعیه به صورت تطبیقی یا تفکیکی برای هر فراز از دعا و امکان پخش صوت به صورت فراز به فراز، و همچنین فهرست موضوعی مشتمل بر بیش از ۹۰۰ موضوع از ادعیه صحیفه سجادیه می‌باشد.

* نرم‌افزار جامع الأحادیث

احادیث و روایات، بخش مهمی از دین اسلام را تشکیل می‌دهند و به‌نوعی بُعد علمی و عملی دین را شامل می‌شوند. برنامه «جامع الأحادیث همراه» که توسط مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) تهیه و تولید شده است، نسخه مبتنی بر تلفن همراه پایگاه اینترنتی «جامع الأحادیث» است که برای استفاده در تلفن‌های همراه با سیستم عامل اندروید طراحی شده و به صورت آنلاین و هوشمند از آن پایگاه سرویس می‌گیرد.

در این برنامه، علاوه بر عرضه مجموعه روایات موجود در ۱۹۹ عنوان از مصادر حدیثی شیعه که مشتمل بر حدود ۴۰۰ هزار روایت و ترجمه‌ها و شروح نگاشته شده بر آنهاست، احادیث مرتبط و اطلاعات مربوط به اسناد روایات نیز ارائه گردیده است.

همچنین، در این برنامه امکانات متنوع پژوهشی از قبیل: جست‌وجوی مناسب، انتخاب و دسته‌بندی احادیث دلخواه، ایجاد قفسه کتاب و درج نمایه بر احادیث نیز برای کاربران فراهم آمده و کاربران می‌توانند پس از قطع ارتباط با شبکه، به شکل آفلاین از اطلاعات ذخیره‌شده در این برنامه استفاده نمایند.

* کتاب‌خوان همراه نور

با روی کار آمدن حامل‌های همراه و افزایش انتشار کتاب‌های الکترونیکی، کتاب‌خوان‌های تحت سیستم عامل اندروید به یکی از پُرطرف‌دارترین ابزارهای مطالعه تبدیل گشته و در بین علاقه‌مندان به مطالعه و کتاب‌خوانی،

محبوبیت ویژه‌ای پیدا نمودند.

«کتابخوان همراه نور»، یکی از محصولات اندرویدی «مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور)» است که برخلاف نرم‌افزارهای رومیزی این مرکز، به جای کتابخانه محوری، روی کتاب محوری تمرکز کرده است.

این برنامه که در راستای پاسخگویی به مطالبات گسترده مخاطبان «مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور)» تهیه و تولید شده، به عنوان واسطی فعال برای ارائه و مطالعه گنجینه غنی منابع این مرکز، در موضوعاتی همچون: قرآن و حدیث، علوم قرآن و تفسیر، عقاید، احکام، اخلاق و عرفان، ادعیه و زیارات، ادبیات، تاریخ و جغرافیا، حقوق، منابع درسی، علوم تربیتی و علوم پزشکی

بر بستر تلفن همراه عمل می‌کند و در زمان تهیه این مقاله، امکان دسترسی به بیش از ۳۰ هزار جلد کتاب را برای مخاطبان فراهم کرده است که این منابع، به صورت مستمر در حال افزایش هستند.

❖ مفاتیح الجنان صوتی باب النعیم

کتاب «مفاتیح الجنان» به عنوان معتبرترین و مشهورترین کتاب دعا در میان شیعیان، دربردارنده مجموعه‌ای از اعمال، آداب و ادعیه اسلامی است که توسط شیخ عباس قمی (رحمة الله علیه) جمع‌آوری گردیده است.

اپلیکیشن اندرویدی «مفاتیح صوتی باب النعیم» که توسط شرکت «موج همراه» تولید و عرضه شده، تمامی ادعیه موجود در کتاب «مفاتیح الجنان» را همراه با قابلیت‌ها و ویژگی‌های گسترده‌ای از قبیل: نمایش هم‌زمان متن و ترجمه، ارائه ترجمه و صوت ادعیه، امکان استفاده از صوت چندین مداح در دعاها و زیارات معروفه، ارائه اعمال روزانه مطابق با تقویم قمری و امکان ایجاد فهرست شخصی از ادعیه و زیارات را ارائه نموده است.

❖ دانشنامه تخصصی مهدویت

اپلیکیشن اندرویدی «دانشنامه مهدویت» که توسط «پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی» (وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم) تهیه و تولید شده است، در قالب سه بخش: فرهنگ‌نامه مهدویت، پرسمان مهدویت و گفتمان مهدویت به بیان مباحث مهدوی و پرسش‌وپاسخ‌های مرتبط با مهدویت می‌پردازد.

❖ دانشنامه احادیث

اپلیکیشن اندرویدی «دانشنامه احادیث»، توسط مؤسسه «احرار اندیشه» تهیه و تولید شده و دربردارنده بانک دقیق و کاملی از بیش از ۱۸ هزار حدیث در موضوعات: اعتقادی، عبادی، اخلاقی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و پزشکی به صورت دسته‌بندی شده همراه با ذکر نام معصوم، متن حدیث، ترجمه و منبع حدیث است.

دسته‌بندی احادیث بر اساس چهارده معصوم (علیهم السلام)، معرفی کامل و جامع بیش از ۵۷۰۰ راوی، شیوه تلفظ بیش از ۲۳۰۰ عنوان از اسامی روات با ذکر مأخذ و منبع، ارائه توضیحات کامل و جامع نسبت به بیش از ۱۱۵ اصطلاح در علم حدیث‌شناسی، ارائه بیش از ۶۰۰ پرسش‌وپاسخ حدیثی و عرضه متن بیش از ۳۱ جلد کتاب حدیثی، از دیگر قابلیت‌های این برنامه می‌باشد.

❖ اصول کافی

کتاب شریف «الکافی»، تألیف ثقة الاسلام محمد بن یعقوب کلینی (رحمة الله علیه)، یکی از مهم‌ترین و معتبرترین آثار مکتوب حدیثی شیعه

در این کتاب که مشتمل بر ۱۰۷۶۰ حدیث می‌باشد، مؤلف اقدام به گردآوری سخنانی کوتاه از امیرمؤمنان علی(علیه السلام) از میان محتوای کتاب‌هایی مانند: نهج‌البلاغه، مائة کلمة جاحظ، تحف العقول و دستور معالم الحکم در موضوعات: اعتقادی، اخلاقی، عبادی، اجتماعی و سیاسی کرده و سپس، آنها را بر اساس حروف الفبا تنظیم نموده است.

با توجه به اهمیت این کتاب، «مؤسسه فرهنگی مبین»، محتوای این کتاب شریف را به چهار زبان: عربی، فارسی، انگلیسی و فرانسوی همراه با شرح مرحوم آقا جمال خوانساری(رحمة الله علیه)، در قالب اپلیکیشن اندرویدی «غُررالحکم و دُرر الکلم» همراه با امکانات ویژه، در اختیار عاشقان ولایت قرار داده است.

* باد صبا

تقویم اذان گوی «باد صبا» که توسط شرکت «موج همراه» جهت اجرا در سیستم‌عامل اندروید تهیه و تولید شده، نزد مخاطبان خود بیشتر به نام «باد صبا» شناخته می‌شود و شاید نام آشناترین اپلیکیشن مذهبی - ایرانی باشد.

این برنامه، توانسته است با عرضه خدمات و ویژگی‌های کاربردی فراوانی از قبیل: نمایش اوقات شرعی، پخش اذان، اعمال و ادعیه روز، قبله‌نما، رکعت‌شمار، ذکر شمار و مبدل تاریخ، به عنوان یک ابزار پیشرفته و جامع مورد توجه و استقبال گسترده کاربران قرار گیرد.

اپلیکیشن «باد صبا» تاکنون با بیش از ۱۰ میلیون نصب فعال در کافه بازار، و همچنین بیش از ۳ میلیون کاربر در مایکت، به عنوان برترین اپلیکیشن مذهبی - ایرانی با بیشترین کاربر شناخته شده است.

* فرهنگ قرآن

اپلیکیشن اندرویدی «فرهنگ قرآن»، با بیش از ۳ هزار موضوع اصلی و ۶۰ هزار عنوان فرعی قرآنی، و همچنین ارائه اعلام صریح و اشاره‌ای قرآن کریم، به همت «پژوهشکده فرهنگ و

به شمار می‌رود. این کتاب که حاوی احادیث پیامبر اکرم(صلی‌الله علیه وآله) و اهل‌بیت(علیهم السلام) در عرصه‌های مختلف دینی می‌باشد، از سه بخش: اصول، فروع و روضه تشکیل شده است.

اپلیکیشن اندرویدی «اصول کافی» که توسط «مرکز اطلاع‌رسانی غدیر» تهیه و تولید شده، در بردارند متن و ترجمه بخش «اصول» از کتاب شریف «کافی» همراه با قابلیت‌ها و امکانات متنوعی از قبیل: جست‌وجو، کپی و اشتراک‌گذاری است.

* الغدیر

«الغدیر فی الکتاب والسنة والأدب»، اثر مشهور علامه امینی، کتابی با موضوع اثبات امامت و خلافت بلافضل امام علی(علیه السلام) در واقعه غدیر می‌باشد. در این کتاب که در یازده جلد به زبان عربی تألیف شده، علامه امینی به ۱۱۰ تن از صحابه و ۸۴ نفر از تابعین پیامبر(صلی‌الله علیه وآله) که حدیث غدیر را روایت کرده‌اند، اشاره نموده و آنگاه ۳۶۰ تن از روایان حدیث غدیر از قرن دوم تا چهاردهم را برمی‌شمارد.

در اپلیکیشن اندرویدی «الغدیر» که به همت «مؤسسه فرهنگی مبین» تهیه و تولید شده، متن عربی مجموعه یازده جلدی این کتاب نفیس همراه با ترجمه فارسی و امکاناتی از قبیل جست‌وجو و نشانه‌گذاری ارائه شده است.

* غُررالحکم و دُرر الکلم

کتاب ارزشمند «غُررالحکم و دُرر الکلم»، تألیف ابوالفتح آمدی از دانشمندان قرن پنجم هجری و از کتاب‌های معروف حدیثی شیعه به شمار می‌رود.

قلم هوشمند قرآنی همراه با امکانات ویژه حفظ، در دسترس کاربران قرار گرفته است.

قرآن صوتی هوشمند همراه با ۴۸ دوره قرائت از قاریان مطرح ایران و جهان به شیوه ترتیل، آموزشی و تحقیق، دسترسی به تفسیر برگزیده المیزان، مجمع البیان، نمونه و نور، شش دوره ترجمه متنی فارسی، دو دوره قرائت تندخوانی کل قرآن کریم، دو دوره ترجمه گویا و ۱۵ دوره ترجمه صوتی به زبان‌های مختلف دنیا، از دیگر قابلیت‌های این اپلیکیشن قرآنی به شمار می‌رود.

✽ پرس و جو

اپلیکیشن اندرویدی «پرس و جو»، به منظور پاسخگویی به سؤالات مخاطبان در موضوعاتی از قبیل: احکام، اخلاق، اعتقادات، مسائل اجتماعی و فرهنگی، جوانان، زنان، سیاست و خانواده، همراه با امکان جست‌وجوی دقیق در متن سؤالات و جواب‌ها، توسط مؤسسه «حرار اندیشه» تهیه

معارف قرآن کریم» و «پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی» تولید و عرضه شده است.

معجم معنایی معارف و مفاهیم قرآن کریم به شیوه الفبایی و موضوعی، چینش مداخل بر پایه نظام الفبایی، نمایش درختی موضوعات، جست‌وجو در عناوین و محتوا و اشتراک‌گذاری متن، از مهم‌ترین ویژگی‌های این برنامه به شمار می‌رود.

✽ پرس‌مان قرآنی

در اپلیکیشن اندرویدی «پرس‌مان قرآنی» که توسط «پژوهشکده فرهنگ و معارف قرآن کریم» و با هدف رفع شبهات و پاسخگویی به سؤالات با استفاده از مبانی و مفاهیم قرآنی تولید و عرضه شده، ده‌هزار پرسش‌وپاسخ قرآنی در قالب بیش از ۲۵۰۰۰ موضوع با امکان جست‌وجو در موضوعات و کلیدواژه‌ها، در اختیار کاربران قرار گرفته است.

✽ شبهات کلامی

شبهه‌افکنی، همواره به عنوان یکی از ابزارهای دین‌ستیزی در میان جوامع دینی مطرح بوده است و معاندان با دست‌افکنی به آن، درصدد تضعیف عقاید دین‌داران برمی‌آیند.

اپلیکیشن اندرویدی «شبهات کلامی» که توسط «معاونت پاسخگویی به شبهات کلامی پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حضرت آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی (مدظله‌العالی)» تهیه و تولید شده، دربردارنده درختواره موضوعی شبهات با حدود ۷۰۰۰ پرسش‌وپاسخ در موضوعاتی از قبیل: ادیان و مذاهب، قرآن و حدیث، نبوت و رسالت، امامت و خلافت، مسائل فقهی، فلسفه احکام، سبک زندگی و اخلاق و تزکیه، همراه با امکاناتی همچون: ارائه سرفصل‌ها در درختواره به منظور سهولت در دسترسی به موضوعات، قابلیت جست‌وجو در عناوین درختواره موضوعات، قابلیت جست‌وجوی پیشرفته و قابلیت نشانه‌گذاری می‌باشد.

✽ العادیات

امروزه، روش‌ها و سبک‌های مختلفی برای حفظ قرآن کریم وجود دارد که استفاده از جعبه لایتنر، یکی از آنهاست. اپلیکیشن اندرویدی «العادیات» که توسط شرکت نرم‌افزاری «آراد دشت» تولید و عرضه شده، برای اولین بار توانسته است با به‌کارگرفتن ایده‌ای نو، استفاده از روش علمی جعبه لایتنر را برای تعمیق و تثبیت محفوظات قرآنی ممکن سازد.

برنامه‌ریزی دقیق، بازدهی زیاد، ایجاد انگیزه، برنامه‌ریزی خودکار برای تثبیت محفوظات بر اساس قانون لایتنر، به دام انداختن اشکالات حفظی و تمرکز بیشتر بر روی آنها، اطمینان از تثبیت آیات در درازمدت، نمایش عملکرد و روند تثبیت با نمودار و جدول، از مهم‌ترین ویژگی‌های این اپلیکیشن قرآنی محسوب می‌شوند.

✽ قلم هوشمند قرآنی

در «قلم هوشمند قرآنی» که توسط شرکت «صبا همراه» جهت اجرا در سیستم عامل اندروید تهیه و تولید شده، امکان قرائت کلمه‌به‌کلمه آیات قرآن کریم با استفاده از

آنها، محصولات تولیدی خود را به نیازهای روزانه کاربران نزدیک‌تر نمایند و با تولید محصولاتی با محتوای ارزشمند و فاخر و در قالب ابزارهای نوین فناوری، به مرتفع کردن نیازهای کاربران بپردازند. ■

پی‌نوشت‌ها:

1. [statista.com/statistics/266210](https://www.statista.com/statistics/266210)
2. [bankmycell.com/blog/how-many-phones-are-in-the-world](https://www.bankmycell.com/blog/how-many-phones-are-in-the-world)
3. [bankmycell.com/blog/how-many-phones-are-in-the-world](https://www.bankmycell.com/blog/how-many-phones-are-in-the-world)
4. gs.statcounter.com/platform-market-share/desktop-mobile-tablet/iran
5. [statista.com/statistics/1224510](https://www.statista.com/statistics/1224510)
6. [statista.com/statistics/269025](https://www.statista.com/statistics/269025)

منابع:

1. [statista.com](https://www.statista.com)
2. [bankmycell.com](https://www.bankmycell.com)
3. [statcounter.com](https://www.statcounter.com)
4. [cafebazaar.ir](https://www.cafebazaar.ir)
5. [myket.ir](https://www.myket.ir)

و تولید گردیده و در صدد ابهام‌زدایی و آشنایی کامل نسل جدید با معارف و اندیشه‌های دینی، ملی و مبانی انسانی است.

* جعبه ابزار مذهبی هوشمند

یکی از نیازمندی‌های شناخته‌شده کاربران تلفن‌های هوشمند، ابزارها و برنامه‌های کاربردی گوناگون، از جمله ابزارهای مذهبی است. اگرچه تاکنون نمونه‌های بسیاری از این ابزارهای مذهبی از قبیل: ذکر شمار، رکعت‌شمار و قبله‌نما به صورت مجزا طراحی و ساخته شده، اما برنامه‌ای که همه این امکانات را به طور یکجا در اختیار کاربران قرار دهد، کمتر دیده شده است.

«جعبه ابزار مذهبی هوشمند»، عنوان برنامه‌ای جهت استفاده در سیستم‌عامل اندروید می‌باشد که مجموعه‌ای از امکانات مهم و پر استفاده مذهبی مانند: ذکر شمار، رکعت‌شمار، قبله‌نما، صندوق صدقات، مفاتیح‌الجنان و قرآن صوتی، با قابلیت استفاده از تکنولوژی قلم هوشمند و استخاره به قرآن کریم را در قالب یک اپلیکیشن واحد برای کاربران فراهم نموده است.

نتیجه

تلفن‌های هوشمند، امروزه به عنوان یکی از زیرساخت‌های مهم و فراگیر در بسترهای فرهنگی و اجتماعی کشور شناخته می‌شوند. این وسیله کوچک و کارآمد، با وجود آنکه ابتدا به عنوان وسیله‌ای برای آسان‌سازی امر ارتباط بخشی و تعاملات اجتماعی وارد جامعه گردیده بود، اما با پیشرفت‌های عمده‌ای که در مسیر تکامل آن، به‌خصوص در یک دهه اخیر صورت پذیرفت، توانست مرزهای اولیه کاربردهایی را که برای آنها ساخته شده بود، پشت سر گذاشته و از یک ابزار ارتباطی، به همراهی خوب و واقعی برای زندگی روزمره و بخشی جدایی‌ناپذیر از وجود و هستی افراد جامعه تبدیل گردد.

امروزه تلفن‌های هوشمند، با قابلیت متنوع و رشد برق‌آسایی که نسبت به سایر ابزارهای فناوری دارند، به ابزاری مدرن و ضروری تبدیل شده‌اند و در بسیاری از امور، جای رایانه‌های شخصی را گرفته‌اند و علاوه بر امکان اجرای انواع برنامه‌های مختلف، از بازی و سرگرمی گرفته تا نرم‌افزارهای کاربردی پیشرفته، امور جاری زندگی افراد جامعه را در دست گرفته‌اند و تأثیرات فرهنگی و اجتماعی گسترده و قابل توجهی بر مناسبات فردی و جمعی ایجاد نموده‌اند.

با وجود آنکه نفوذ گسترده تلفن‌های هوشمند در تمامی شئون زندگی انسان مدرن سبب شده است که مراکز و فعالان فرهنگی نیز همسو با دیگر مراکز، در راستای اطلاع‌رسانی و پاسخگویی به نیاز گسترده مخاطبان دینی، اقدام به بهره‌گیری از ظرفیت‌های گسترده تلفن‌های هوشمند و تولید برنامه‌های متنوع مبتنی بر تلفن همراه نمایند، اما همواره باید به این مهم توجه داشت که تولید و عرضه یک محصول فرهنگی، اولین گام در مسیر یک فرایند است و موفقیت آن، در یک گام اتفاق نمی‌افتد و در اکثر مواقع، نیاز است که تولیدکنندگان محصولات فرهنگی، همگام با پیشرفت‌های عظیم فناوری و در راستای سرعت بخشیدن به انجام فعالیت‌های روزانه کاربران و پاسخگویی به مطالبات و نیازهای واقعی